

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ İŞBİRLİKLİ ÖĞRENME TEKNİKLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Ufuk ŞİMŞEK*
Hakan ÖRTEN
Yavuz TOPKAYA**
Bayram YILLAR

ÖZET

Öğrencilerin yaratıcılığını desteklemekten uzak olan ve öğrencileri ezberciliğe iten öğretim yöntemlerinin etkililiği eğitim dünyasında sürekli tartışılmaktadır. Yapılan bu tartışmalar sonucunda günümüz çağdaş eğitim yöntemleri olarak ta ifade edilen birden çok aktif yöntem ve tekniğin artık varlığından söz edilmektedir. Bu aktif yöntemler içerisinde yer alan en önemli yöntemlerden biri de işbirlikli öğrenme yöntemidir. Bu çalışmadaki amaç; siyaset bilimi dersinde uygulanan işbirlikli öğrenme tekniklerinden grup araştırması, jigsaw ve okuma-yazma-sunma teknikleri hakkındaki öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemektir. Bu amaçla, yapılan çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından eylem araştırması deseni benimsenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, grup araştırması grubu (n=50), Jigsaw grubu (n=45) ve okuma-yazma-sunma grubu (n=55) olmak üzere Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi 2. sınıfta okuyan toplam (n=150) öğretmen adayından oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının öğrenme sürecine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla açık uçlu sorulardan oluşan görüş formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler frekans ve yüzdelik dağılımlarına göre ve doğrudan yorumlama veri analiz yöntemleri kullanılarak çözümlenmiştir. Elde edilen veriler sonunda öğretmen adayları, işbirlikli modelin hem akademik başarılarını artırdığını hem de sosyal ve psikolojik yönden kendilerine birçok yönden katkı sağladığını ifade etmişlerdir ve göreve başlamaları durumunda ise bu teknikleri derslerinde sıklıkla kullanacaklarını ifade etmişlerdir. İşbirlikli çalışma etkinliklerinin zaman alması, ders sürelerinin bu tekniklerin uygulanması açısından yetersiz olması ve öğrencilerde tecrübe eksikliği gibi bazı olumsuzlukların varlığı da öğretmen adaylarının görüşleri çerçevesinde tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmen adayları, fiziksel mekân ve altyapı eksiklikleri ile grup üyelerinin süreç içerisinde yeterli düzeyde sorumluluk almamalarından da hoşnut olmadıklarını dile getirmişlerdir.

* Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

** Arş. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, İşbirlikli Öğrenme, Jigsaw, Grup Araştırması, Okuma-Yazma-Sunma

OPINIONS OF PROSPECTIVE TEACHERS ABOUT COOPERATIVE LEARNING TECHNIQUES

ABSTRACT

Proficiency of teaching strategies which urges the learners to memorize rather than improving their abilities about creativity was discussed and found doubtful. As a result of those discussions in the literature, it is mentioned that there are several active teaching methods. Cooperative learning is one of those methods. This study aims to reveal prospective teachers' opinions about cooperative learning, group research, jigsaw and reading-writing techniques. Action research method, one of the qualitative research methods, was employed. The research sample consists of 150 prospective teachers studying social studies in The Ataturk University Kazim Karabekir Education Faculty. 50 of these prospective teachers were assigned as the research group, 45 of them were placed into the jigsaw group; 55 of them were assigned into reading-writing group. The interview form containing three open-ended questions was used to determine their opinions. The data obtained from the study was analyzed through frequency, percentage by using direct explanation. Majority of the prospective teachers found the techniques positive. In addition to that they mentioned that there were several problems such as lack of physical space, technical infrastructure and duration. Results of the study indicated that the prospective teachers found the cooperative learning very beneficial in terms of their academic achievement, psychological and social characteristics. It was also found out that the cooperative learning has negative characteristics such as lack of time, entailing so much time, native to the cooperative learning. Besides, the prospective teachers stated that they are not contended not to take up enough responsibility due to inefficiency of infrastructure and physical environment.

Key Words: Social studies, Cooperative Learning, Jigsaw, Group Research, Reading-Writing-Presentation.

GİRİŞ

Günümüz eğitim anlayışında aktif yöntem ve teknikler kullanılmaktadır. Çağdaş yöntemlerin en etkililerinden birisi de işbirlikli öğrenme yöntemidir. İşbirlikli öğrenme, güdülemeyi arttırmak, öğrencilerin

kendilerine ve arkadaşlarına ilişkin olumlu tutum geliştirmelerinde yardımcı olmak, problem çözme, eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek ve işbirliğine dayalı toplumsal beceriler konusunda cesaretlendirmek için kullanılan bir sınıf içi öğrenme yaklaşımı (Gömleksiz, 1993); öğrencilerin sınıf ortamında küçük karma gruplar oluşturarak ortak bir amaç doğrultusunda, akademik bir konuda birbirlerinin öğrenmelerine yardımcı oldukları grup başarısının değişik yollarla ödüllendirildiği bir öğrenme yaklaşımı olarak tanımlanmaktadır (Delen, 1998; Watson 1992; Johnson-Johnson 1992).

İşbirlikli öğrenme, öğrenciler arasında önyargıları azaltmada, akademik ve sosyal beklentileri karşılamada etkilidir. Araştırmalar, işbirlikli öğrenmenin akademik başarıyı ve motivasyonu artırdığını, öğrencinin özsaygısını geliştirdiğini, yardımlaşma ve paylaşma gibi sosyal davranışları kazandırdığını ortaya koymaktadır (Slavin, 1989; Johnson-Johnson vd., 1983; Sharan, 1980; Polloway-Patton vd., 2001).

Sosyal bilgiler sınıflarında işbirlikli öğrenmenin popüler olmasının temel nedeni öğrencilerin sosyal yönden gelişimlerine yaptığı katkıdır. Bunun yanında sosyal bilgiler programlarının hedeflerinden olan diğer insan ve kültürlerle karşı empati yapma, yurttaşlık bilinci ve eleştirel düşünme gibi yeterliliklerin kazanılmasına katkı sağlamaktadır. Sosyal bilgilerde beklenen çıktıların gerçekleşebilmesi için işbirlikli öğrenme özellikle uygundur. İşbirlikli öğrenmenin farklı teknikleri sosyal bilgilerin farklı amaçlarına ulaşılmasında geniş olanaklar sunmaktadır. Örneğin Jigsaw öğrencilerin metinlerden öğrenmesine yardımcı olabilirken grup araştırması ise grup projeleri ve raporlarında kullanılabilir. İşbirlikli öğrenme sosyal bilgiler sınıflarında etkili bir şekilde kullanılırsa bilgiyi tartışan, sorgulayan, keşfeden, öğreten, değerlendiren ve uygulayan aktif öğrencileri görmek mümkündür (Slavin-Chamberlain vd., 2001). İşbirlikli öğrenmenin uygulanmasında birçok teknik kullanılmaktadır. Bu teknikler öğrenci sayısı, çevre şartları, sınıfın fiziki yapısı, ders ve ders konusuna bağlı olarak uygulanmaktadır (Maloof-White, 2005; Şimşek-Doymuş vd., 2008).

Yapılan araştırmada uygulanan okuma-yazma-sunma tekniğinde öğrenciler, sınıfın fiziki yapısı, öğrenci sayısı ve öğrencilerin akademik başarıları dikkate alınarak 2-6 üyeli heterojen gruplara bölünür ve teknik ana hatları ile üç aşamalı bir şekilde gerçekleştirilir. Okuma aşamasında sınıftaki tüm gruplar her bir öğrencinin getirdiği farklı kaynakları kullanarak ders konusunu birbirlerine okurlar. Yazma aşamasında okumayı bitiren gruplar tüm kaynakları kaldırarak konu ile ilgili raporlarını yazarlar ve bu raporlar öğretmen/araştırmacı tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sonucuna göre düşük skorlu grup okuma aşamasına geri dönerken yüksek skorlu gruplar

sunma aşamasına geçer. Sunma aşamasında gruplar yaklaşık 20 dakika süren bir sunum gerçekleştirir ve sunumdan sonra merak edilen ve açık olmayan durumlar sınıf ortamında tartışılır (Okur-Akçay vd., 2012).

Jigsaw tekniğinde sınıf içerisindeki grupların heterojen olmasına dikkat edilerek 2-6 üyeli asıl gruplar oluşturulur. Oluşturulan bu gruplar başkanlarını seçerler ve kendilerine bir isim bulurlar. Daha sonra gruplardaki öğrencilerin her birine çalışılacak konunun bir kısmı verilir ya da öğrencinin herhangi bir konuyu seçmesi sağlanır. Uzman araştırmasında asıl gruplarında ilgili ünitenin ya da konunun aynı parçasını alan öğrencileri bir gruba toplayarak uzman grupları oluşturur. Bu uzman gruplardaki öğrenciler asıl gruplarına döndüklerinde grup arkadaşlarına öğretecekleri konu başlıklarını uzman grup arkadaşları ile birlikte araştırarak ve çalışarak hazırlarlar. Bu sürecin sonunda uzman gruplardaki öğrenciler kendi konu başlıklarını öğrenmeye yönelik çalışmalarını tamamlamış olurlar. Üçüncü aşama olan rapor hazırlama ve yeniden biçimlendirme aşamasında ise uzman gruplardaki öğrenciler asıl gruplarına dönerler ve uzman gruplarında araştırmalarını yapıp çalıştıkları konu başlıklarını diğer arkadaşlarına öğretmeye çalışırlar. Bu süreçte de asıl grup arkadaşları ile derinlemesine tartışarak konu başlıklarını iyice öğrenir ve öğretirler. Asıl gruplardaki grup elemanlarının hepsi konu başlıklarını birbirlerine öğrettikten sonra bir rapor hazırlayarak çalışmalarını tamamlarlar. Tamamlama ve değerlendirme aşamasında öğrencilerin öğrenmelerini bütünleştirmek için bireysel, küçük grup ya da tüm sınıfın katıldığı bir aktivite gerçekleştirilebilir (Şimşek, 2007).

Grup araştırması tekniğinde ise sınıf iki kısma ayrılır. Örneğin 50 kişilik sınıf 25 A, 25 B olarak iki bölünür. Daha sonra bu kısımlar beşer kişilik alt gruplara ayrılır. İlk aşama olan sınıf tartışmasında öğrenciler tartışma için gruplar halinde toplanır ve konuyu araştırmak için plan yaparlar. Sınıf dışı araştırma safhasında her öğrenci araştırmasını gruba sunar. Öğretmen ise bu süreç içerisinde kaynak bilgisi vb. konularda rehberlik edici bir rol üstlenir. Sınıfa sunum aşamasında kısımlara ayrılmış gruplardan biri sunum yaparken diğer bir grup sorgulama etkinliğini gerçekleştirir. Bu aşamada diğer öğrenciler de tartışmaya katılır. Sonraki haftalar konu bitinceye kadar uygulama aynen bu şekilde devam eder (Şimşek, 2012).

YÖNTEM

Yapılan çalışma, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıf ortamında uygulamalı olarak yaptıkları işbirlikli öğrenme hakkındaki düşüncelerini tespit etmeye yöneliktir. Bundan dolayı uygulamada karşılaşılan sorunların tespiti ve

sorunlara çözüm üretilmesi amacıyla nitel araştırma yaklaşımlarından eylem araştırması deseni benimsenmiştir (Yıldırım-Şimşek, 2005).

Araştırmanın Amacı

Yapılan bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sınıf ortamında uygulamalı olarak yaptıkları işbirlikli öğrenme teknikleri hakkındaki düşüncelerini belirlemektir.

Araştırma Grubu

Yapılan araştırmanın çalışma grubunu 2011-2012 güz dönemi Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi ikinci sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır (n=150).

Veri Toplama Aracı

Araştırmada öğretmen adaylarının görüşlerini derinlemesine bir şekilde incelemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen 5 adet yapılandırılmış açık uçlu sorudan oluşan anket formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Kapsam geçerliği ve görünüş geçerliğinin sağlanması amacıyla alanında uzman 4 akademisyenin görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda sorular üzerinde gerekli düzeltmeler yapılarak 10 öğrenci ile veri toplama aracının pilot çalışması yapılmıştır. Pilot çalışmada amaç soruların yeterince açık olup olmadığı, uygunluğu ve başka ne gibi sorular sorulabileceği hususlarında katılımcılara yöneltilen sağlıklı bir ölçme aracı geliştirmektir (Glesne, 2013). Yapılan pilot çalışmanın ardından pilot çalışmaya katılan öğrenci ve uzman görüşleri doğrultusunda kullanılacak olan nihai form hazırlanmıştır. Araştırmada kullanılan formlara Ek-1, Ek-2 ve Ek-3'te ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen veriler frekans ve yüzde tabloları oluşturularak yorumlanmış ve doğrudan alıntılar yolu ile desteklenmiştir. Öğrenci isimleri yerine Ö1, Ö5, Ö28 gibi kodlar kullanılmıştır.

Uygulama: Yapılan araştırmada işbirlikli öğrenme tekniklerinden Jigsaw, grup araştırması ve okuma-yazma-sunma gibi üç farklı yöntem sosyal bilgiler öğretmen adaylarına haftada ikişer saat olmak üzere beş hafta süreyle uygulanmıştır. Uygulama başlamadan önce teknikler hakkında sınıflara detaylı

bir şekilde bilgi verilmiş ve tüm şubelerde dersler araştırmacı tarafından yürütülmüştür.

Jigsaw Tekniğinin Uygulanması: Bu tekniğin uygulanacağı sınıfta öğrencilerin ağırlıklı genel not ortalamaları ve cinsiyetleri dikkate alınarak beşer kişilik dokuz heterojen grup oluşturulmuştur. Öğretim başlamadan önce gruplara öğrenme konuları, sürecin kuralları, grup üyelerinin rolleri ve değerlendirme stratejileri hakkında bilgi verilmiştir. Gruplar, grup liderlerini seçmiş ve dersle ilgili konular grup lideri tarafından üyelere sunulmuştur. Grup üyelerinin her biri ise bir alt konuyu seçerek çalışmıştır. Öğretmen/araştırmacı rehberliğinde tüm gruplar çalışmalarını tamamlamışlardır. Öğrenciler, gruplar halinde tartışırken öğretmen tüm grupları ziyaret ederek yönlendirici sorular sormuştur. Aktiviteler tamamlandıktan sonra tüm gruplar kendi raporlarını hazırlamışlardır. Daha sonra gruplardaki alt konu uzmanları ayrılarak diğer gruplardan gelen ve aynı konuda uzman olanlardan oluşan gruplara katılmışlardır. Uzman gruplarda öğrencilerden konularını birbirlerinin konularıyla ilişkilendirmeleri istenmiştir. Her jigsaw grubu kendi grubunun diğer geri kalanına kendi alt konularını açıklamada kullanacakları bir öğretim stratejisi hazırlamıştır. Jigsaw gruplarından her biri kendi konularını 30 dakikalık bir süre zarfında sunmuşlardır. Daha sonra 20 dakika konu tartışılmıştır. Jigsaw gruplarındaki uzman öğrenci olarak adlandırılan öğrenciler daha sonra ilk gruplarına dönmüşlerdir. Uzmanlar kendi alt konularını grubunun diğer üyelerine öğretmekten sorumlu olurlar. Asıl gruplardaki grup elemanlarının tamamı konu başlıklarını birbirlerine öğrettikten sonra bir rapor hazırlayarak çalışmalarını tamamlamışlardır.

Okuma-Yazma-Sunma Tekniğinin Uygulanması: Okuma-yazma-sunma tekniğinin uygulanacağı sınıfta öğrenciler sınıfın fiziki yapısı, öğrenci sayısı ve öğrencilerin akademik başarıları dikkate alınarak on bir heterojen gruba ayrılmıştır. Gruplara çalışma süresince işlenecek konu ifade edilmiştir. Daha sonra sınıftaki tüm gruplar her bir öğrencinin getirdiği farklı kaynakları kullanarak o haftaya ait ders konusunu birbirlerine okumuşlardır. Okumayı bitiren grupların kullandıkları tüm kaynaklar kaldırılmış ve kaynakları kaldırılan gruptan konu ile ilgili raporlarını yazmaları istenmiştir. Bu gruplar raporlarını yazmışlardır. Yazılan raporlar öğretmen/araştırmacı tarafından değerlendirilip geri bildirim sağlanmıştır. Değerlendirme sonucuna göre yeterli görülmeyen gruplar okuma aşamasına geri döndürülmüştür. Yeterli görülen gruplar ise sunum aşamasına geçirilmiştir. Sunma aşamasında yer alan gruplar yaklaşık 20 dakika sunu yapmışlar ve sunumdan sonra merak edilen ve anlaşılmayan konular tartışılmıştır. Daha sonraki haftalarda uygulama her alt konu için bu şekilde gerçekleştirilmiştir.

Grup Araştırması Tekniğinin Uygulanması: Grup araştırması tekniğinde sınıf 25'er kişilik iki kısma ayrılmış ve iki kısma ayrılan bu öğrenciler beşer kişilik alt gruplara bölünmüştür. Gruplar araştırılacak konuyu tartışmak ve plan yapmak için toplanmışlardır. Daha sonra her bir öğrenci sınıf dışı araştırmasını yaparak araştırmasını kendi grup üyelerine sunmuştur. Araştırmacı kaynak bulma vb. konularda gruplara rehberlik yapmıştır. Sunum aşamasında gruplardan biri sunum için diğer bir grup ise sorgulama için seçilmiştir. Sunum ve sorgulama yapılırken diğer öğrenciler de tartışmaya katılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Tablolar, öğretmen adaylarının cevapları doğrultusunda her teknik için ayrı oluşturulan temalar çerçevesinde yüzde, frekans ve doğrudan alıntı yoluyla sunulmuştur.

Tablo 1. Jigsaw Tekniği Hakkında Öğrenci Görüşleri (n=45)

<i>S.1 Teknik hakkında olumlu görüşler</i>		
İfadeler	f	%
Sosyalleşmemi sağladı		28
Arkadaşlarımla olan iletişimimi geliştirdi	23	17
Beni araştırmaya yönlendirdi	16	12
Konuları daha iyi anlamamı sağladı	15	11
Grupta sorumluk almayı ve arkadaşlardan çok şey öğrenmemi sağladı	13	10
Ders çalışmamı sağladı	12	8
Özgüvenim arttı	10	7
İşbirliği yapmamı sağladı	7	5
Mesleki bilgi ve becerimin artmasını sağladı	3	2
<i>S.2 Teknik hakkında sınırlı görüşler</i>		
İfadeler	f	%
Grup üyelerinin sorumluluklarını yerine getirmemesi	16	36
Grup üyeleri arasında iletişim problemlerinin olması	12	28
Süre yetersizliği	8	18
Tekniğe yabancılık	4	9
İş yükü fazlalığı	4	9
<i>Tekniğin daha iyi hale gelmesi için öğrenci önerileri</i>		
İfadeler	f	%
Ders süreleri artmalı	5	3
Sorumluluk bilinci arttırılmalı	5	3
Rehberlik arttırılmalı	4	2
Grup üyeleri öğrenciler tarafından belirlenmeli	2	1
Grup başkanı baskın olmalı	2	1

S.3 Göreve başladığınızda bu tekniği kullanır mısınız? Neden?

İfadeler	f	%
Sosyalleşmeyi arttırır	14	26
Sadece evet	10	18
Aktif olarak öğrencilerin derse katılımını sağlar	7	13
Öğrenmenin kalıcılığını sağlar	7	13
Öğrencileri araştırmaya yönlendirir ve araştırma becerisi kazandırır	7	13
Öğrencilerin özgüvenlerini geliştirir	5	9
İşbirliği sağlar	4	8
İfadeler	f	%
Sadece hayır	2	4
Sunuş yoluyla öğretim daha etkili olacaktır	2	4
Öğrencileri ezbere yöneltiyor	1	2

S.4 Jigsaw tekniği ile yaptığımız derste karşılaştığımız sorunlar var mıdır? Varsa bu sorunların giderilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

Evet (ifadeler)	f	%
Grup üyelerinin sorumluluklarını yerine getirmemesi	11	24
Grup çalışmalarında zaman ve uyum sorunlarının olması	10	22
Fiziksel mekân sıkıntısının yaşanması	8	17
İletişim sorunlarının olması	6	14
Hayır, bir sorunla karşılaşmadım	4	9
Tekniğe yabancılık	3	7
Grup başkanı ile ilgili sorunların yaşanması	3	7

Öneriler (ifadeler)	f	%
Sorumluluk duygusu arttırılmalı	5	11
Gruplar uyumlu bireylerden oluşturulmalı	5	11
Öğretmen denetimi arttırılmalı	4	9
Teknik hakkında bilgilendirme yapılmalı	3	7

S.5 Jigsaw tekniğini bireysel gelişim ve sosyalleşme açısından etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bireysel açıdan	f	%
Özgüvenimi arttırdı	11	33
Araştırma bilgi ve becerim arttı	7	22
Kişisel gelişimime katkı sağladı	6	18
Grupta sorumluluk almayı öğrendim	5	15
Mesleki bilgi ve becerim arttı	4	12
Sosyal açıdan	f	%
Sosyalleşmeye katkı sağladı	7	22

Not: Bir öğrencinin birden fazla cevabı dikkate alınmıştır.

Tablo1 incelendiğinde öğretmen adayları büyük çoğunlukla jigsaw tekniğini olumlu bulmaktadırlar. Öğretmen adaylarının sadece % 10'u tekniği kullanmayacaklarını ifade etmişlerdir. Karşılaşılan sorunlar açısından bakıldığında ise sorumsuzluk, iletişimsizlik, zaman ve mekan yetersizliği görülmektedir. Aşağıda teknik hakkında olumlu yönde görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö45: “Daha araştırmacı oldum. Konuları daha derinlemesine anlayarak inceledim. Öğretmen olduğumda bu tekniği kullanırım çünkü öğrenci daha araştırmacı oluyor ve sorumluluk sahibi oluyor ve böylelikle aktifleşiyor. Bizim sınıf birbirinden çok kopuktu. Bu sayede hiç konuşmadığım arkadaşlarla samimi oldum. Bu yüzden bu tekniği sonuna kadar destekliyorum.”

Ö34: “Dönem boyunca samimiyet kurmadığımız arkadaşlarla daha samimi olmamızı sağladı. Konuları kendimiz çalışarak aklımızda sistemleştirerek daha kalıcı hale gelmesini sağladı. Dersle sürekli hazır halde gelmemizi sağladı. Dersle ilgili araştırma, argüman, slayt gibi materyallerle tanışma, geliştirme ve kullanımı gibi faydalar sağladı.”

Ö23: “Teknik öğretmen adayının araştırmacı ruhunun gelişmesi, grupla çalışma yeteneğinin, grupla kaynaşmasının gelişmesi yönünde olumlu oldu. Araştırma sonucu elde edilen bilgilerin diğer bilgilerle harmanlanıp farklı kaynaklardan bilgi edinilmiş olması güzeldi. Öğretmen adayı olarak anlatma alıştırmalarına katkı sağladı. Kişide özgüven oluşturmaya, grup içinde rol alma, söz sahibi olabilmek gibi olumlu katkıları da oldu.”

Ö30: “Sınıf içinde muhabbet etmediğim bireylerle samimi ve kaynaşma oldu. Yardımlaşmanın önemini kavradım. En önemlisi günlük ders çalışma alışkanlığı kazandım. Sınıfta ders anlatarak öz güven pekiştirildi. Öğretmenliği ve sınıf düzenini öğrendim.”

Ö28: “Bu tekniğin olumlu yanı bizi araştırmaya sevk etti. Derste aktif olmamızı sağladı. sınıf içinde arkadaşlarımızla samimi olmamızı sağladı. Siyasete olan bakış açımızı değiştirdi. Kendimizi daha iyi ifade edebildik.”

Ö29: “Öğrenciyi daha aktif ve sorumluluk sahibi olması için iyi, çevreyle daha iyi etkileşim oluyor. Öğrencinin hazır olan şeyleri öğrenmesi değil kendi çabası ile öğrenmesi daha verimli oluyor. Öğrendiklerini kolay kolay unutmuyor zihinde yerleşiyor.”

Öğretmen adaylarının ifadeleri jigsaw tekniğinin özellikle sosyalleşme, konuların daha iyi öğrenilmesi, araştırmaya yönlendirme ve özgüven duygusunun gelişmesine katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Ayrıca öğretmen adaylarının mesleki deneyimlerine katkı sağladığı da ifade edilmektedir. Çalışma grubunda yer alan öğretmen adaylarının 2.sınıf öğrencileri olmasına rağmen birçoğunun ilk defa bu yöntem vasıtasıyla birbirleriyle tanışıp samimi olduğu ve önyargılarını yendiği yönündeki ifadeleri tekniğin dikkat çekici bir özelliği olarak karşımıza çıkmaktadır. Tekniğin daha iyi hale gelmesi için öğretmen adaylarının önerilerine de başvurulmuştur. Aşağıda öneriler hakkında

görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö32: “*Bence uygulanan bu yöntem zaman aralığı bakımından kısa kaldı. Zaman aralığının daha uzun olması daha iyi olabilirdi.*”

Ö38: “*Bu çalışma tekniğine alışık olmayan kişiler için ön bir hazırlık yapılabilirdi.*”

Ö35: “*Daha etkili bir hale gelebilmesi için grup üyelerinin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeleri gerekmektedir.*”

Öğretmen adayları, hazırbulunuşluk, sorumluluk duygusu ve çalışma süresinin artırılması yönündeki önerileri aşağıda ifade edildiği gibi teknik hakkındaki olumsuz ifadeleri ile tutarlılık göstermektedir. Aşağıda teknik hakkında olumsuz yönde görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö34: “*Süre çok kısa. Ortam çalışmaya olumsuz mekan dar. Grup üyelerinin tümü aynı derecede önem ve hassasiyete sahip değil.*”

Ö35: “*Daha etkili bir hale gelebilmesi için grup üyelerinin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeleri gerekmektedir.*”

Ö28: “*Alışık olmadığımız bir sistem olduğu için zorlandık.*”

Öğretmen adayları göreve başladıklarında bu tekniği kullanıp kullanmayacakları sorularak ilk sorununda kontrolünü yapmayı ve öğrencilerin memnuniyet derecelerini de tespit etme amaçlanmıştır. Aşağıda konu hakkında görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö35: “*Kullanırım çünkü öğrenciyi aktif kılmayı gerektiren bir çalışma olup öğrenmeyi daha kalıcı şekilde sağlamaktadır.*”

Ö2: “*Göreve başladığım zaman bu tekniği uygulamam çünkü sınıf içerisinde bireylerin kendi arkadaşlarını iyi tanımlarını, birbirlerine karşı sorumluluk duygusunu geliştirmelerini sağlar. Bir takım ruhu kazandırmak için ve yaşayarak ve araştırarak öğrenmenin daha faydalı ve kalıcılığı olacağından dolayı.*”

Ö1: “*Evet ben jigsawı kullanırım; çünkü bu yöntemle öğrencilerin bir noktada kendilerine güveni artacak, sorumluluklarını yerine getirmeyi öğrenecekler ve bana göre en etkili yöntemlerden biri olan grup çalışması ile birlikte daha verimli bilgiler elde edecek. Edindikleri bilgiler daha kalıcı olacak, grup olarak çalışarak sosyalleşecekler ve araştırmacı yönleri gelişecek.*”

Ö4: “*Hayır kullanmam. Öğrenciyi ezbere yöneltiyor. Öğretmenin anlatması daha verimli oluyor.*”

Öğretmen adaylarının % 90'ı bu tekniği sosyalleşmeye, derse aktif katılıma, özgüven artırımına ve bilgilerin kalıcılığına katkı sağlayacağı için kullanacaklarını ifade etmektedirler. Bu ifadeler ilk soruya verdikleri cevaplar ile tutarlıdır. Öğretmen adayı olan öğrencilerin günümüzün hakim anlayışı olan

aktif öğrenme yaklaşımının bir tekniğini uygulamayı düşünmeleri olmaları ve bu tekniği uygulamalı öğrenmiş olmaları önemlidir. Bununla birlikte öğretmen adayları uygulama esnasında karşılaştıkları bir takım sorunları da dile getirmiştir. Aşağıda karşılaşılan sorunlar hakkında görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö1: “*Grupla bir araya gelmemiz sorun oluyordu. Gruplar kontrol edilmelidir.*”

Ö46: “*Grup üyelerinin üzerine düşen her görevi yerine getirmemeleri. Grup içinde biz bilincinin olmaması.*”

Ö16: “*Sınıfın küçük olmasından dolayı çok gürültü oluyordu.*”

Ö2: “*Heyecandan konunun unutulması. Daha önceden hiç bir tecrübesi olmadığından dolayı kendi kendisine stres yaratması vb.*”

Tekniğin uygulaması esnasında sorumsuzluk, uyumsuzluk, zaman ve mekan darlığı öne çıkan sorunlar olarak ifade edilmiştir. Öğretmen adaylarına küçük yaştan itibaren grupla birlikte sorumlu ve uyumlu çalışma becerilerinin tam olarak kazandırılmamış olması ve eğitim kurumlarının fiziksel tasarımının aktif metotlar için uygun olmaması böyle bir tekniğin uygulamasında ifade edilen sorunlara neden olduğu düşünülmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarından tekniğin bireysel ve sosyal açıdan kazanımlar sağlayıp sağlamadığı yönünde görüşler istenmiştir. Aşağıda konu hakkında görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö32: “*Dediğim gibi öncelikle bir öğretmen adayı olarak bir staj görevi gördü. Öğretmen olduğum zaman bir rahatlık oluşturacaktır.*”

Ö8: “*Özgüven eksikliği, topluluğa karşı hitap yeteneği, sosyalleşme açısından zorluk çeken insanlar bu tür teknikler sayesinde bir nebze de olsa belli başlı safaları atlatıp kendilerini geliştirmesi için olumlu bir program niteliği sağlayabiliriz.*”

Ö16: “*Korkular, heyecanlar yok edilebilir bu uygulama ile.*”

Ö10: “*2 senedir aynı sınıfta olduğumuz halde ismini bile bilmediğimiz arkadaşlarımızı tanımamıza sebep oldu.*”

Ö47: “*Bu teknikle öğrencilerin grup içi çalışmasını teşvik etmiştir. Bu öğrencilerin öğretmenlik mesleğini daha iyi tanınması ve hazırlanmasına neden oluyordu. Yıllardır sıradan hoca gelir anlatırdı bizde dinlerdik ama tahtaya çıktığımızda bambaşka giriyordu. ve sorumluluk üstlenme fırsatı veriyordu.*”

Ö1: “*Bireyde kendine güven, başarıma hırsı, araştırma tutkusu, en iyisini yapma arzusu ve sorumluk kazandırıyor.*”

İşbirlikli öğrenme diğer yöntemlere göre daha avantajlıdır. Sadece akademik başarıyı hedef almaz. Aynı zamanda psikolojik ve sosyal faydaları da söz konusudur. Öğretmen adaylarının ifadeleri de tekniğin özgüven ve araştırma ruhu gibi bireysel faydalarının yanı sıra sosyalleşme sürecine de

önemli katkı yaptığını göstermektedir. Ayrıca öğretmen adayları için iyi bir mesleki deneyim sağlamaktadır.

Tablo 2. Okuma-Yazma-Sunma Tekniği Hakkında Öğrenci Görüşleri (n=55)

S.1 Teknik hakkında olumlu görüşler		
İfadeler	f	%
Konuları daha iyi anlamamı ve kalıcılığı sağladı	40	49
İşbirliği yapmamı sağladı	8	10
Sosyalleşmemi sağladı	8	10
Akademik başarıyı arttırdı	7	9
Özgüvenim arttı	5	6
Zevkli bir yöntem	5	6
Sorumluluk duygum gelişti	5	6
Mesleki bilgi ve becerimin artmasını sağladı	3	4
S.2 Teknik hakkında sınırlı görüşler		
İfadeler	f	%
Süre yetersizliği	17	40
Fiziksel mekân uygunsuzluğu	12	29
Sorumsuzluk	8	19
İş yükü, kaygı ve stres fazla olması	5	12
Tekniğin daha iyi hale gelmesi için öğrenci önerileri		
İfadeler	f	%
Tekniğe uygun fiziksel mekânlar oluşturulmalı	11	9
Çalışma süresi arttırılmalı	7	6
S.3 Göreve başladığınızda bu tekniği kullanır mısınız? Neden?		
Evet (ifadeler)	f	%
Öğrenmenin kalıcılığını sağlamaktadır	27	37
Öğrencilerin derse aktif katılımı sağlamaktadır	16	22
Öğrencilerin grup ruhu oluşturmasını sağlar	12	17
Öğrencilerin özgüvenini artırır	9	12
Sosyalleşmeyi artırır	6	8
Sorumluluk bilincini geliştirir	3	4
Hayır (ifadeler)	f	%
Stres yapar	2	3

S.4 Okuma-yazma-sunma tekniği ile yaptığımız derste karşılaştığımız sorunlar var mıdır? Varsa bu sorunların giderilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

Evet (ifadeler)	f	%
Sorumsuzluk	10	20
Hayır, bir sorunla karşılaşmadım	10	20
Mekânsal sorunlar	9	18
Zaman Sorunu	8	16
Grup ruhunun oluşmaması	6	12
Heyecan, kaygı ve stres	4	8
Grup içi iletişim sorunları	3	6

S.5 Okuma-yazma-sunma tekniğini bireysel gelişim ve sosyalleşme açısından etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bireysel açıdan	f	%
Özgüvenim arttı	14	28
Araştırma bilgi ve becerim arttı	12	24
Kalıcı öğrenmemi sağladı	10	20
Bilimsel ve eleştirel düşünme becerim arttı	5	10
Önyargılarımdan kurtuldum	5	10
Sorumluluk duygum gelişti	4	8
Sosyal açıdan	f	%
Sosyalleşmeye katkı sağladı	40	100

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adayları büyük çoğunlukla Okuma-Yazma-Sunma tekniğini olumlu bulmaktadırlar. Öğretmen adaylarından sadece ikisi tekniği kullanmayacaklarını ifade etmişlerdir. Karşılaşılan sorunlar açısından bakıldığında ise sorumsuzluk, süre ve mekan yetersizliği ön plana çıkarılmıştır. Aşağıda teknik hakkında olumlu yönde görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö54:“Sıkıcı ders sisteminden daha güzel ve öğrenim daha etkili oluyor. Bilgilerin akılda kalması ve anlaşılması çok iyi oluyor.”

Ö20:“Öncelikle seçilen grup olsun ya da diğer grup bireyleriyle ciddi bir kaynaşmaya neden oldu. Başarı olarak daha ciddi daha verimi yüksek sonuçlar aldım. Her hafta derse daha aktif bir şekilde katıldık. Benim için en büyük olumlu yanı birlikte hazırlanıp çalışmanın vermiş olduğu pozitif enerjidi. Derste çıkıp tahtada bir eşyey anlatmak ve sınıfa tahtadan bakmak ta bir nevi öğretmen adayı olduğumu hatırlattı.”

Ö16: “Grup arkadaşları ile daha sosyal olabilme şansı tanıyor. Arkadaşları daha iyi tanımamızı sağladı, en azından ön yargılar birer birer yıkıldı. Olumlu yönünden biride insanın sorumluluklarını yerine getirmenin mutluluğunu yaşıyor.”

Ö27: “Bu yöntemle birlikte grup çalışmasının bende önemi arttı. Bu yöntemin bireysel çalışmadan daha fazla yarar ve kalıcı öğrenme sağladığını düşünüyorum. Bu uygulama sonucunda öğrendiğimiz ikinci bir şeyde bireysellikten önce grup yararını düşünmek oldu. Arkadaşlarımız sadece kendi için değil üye oldukları grubun seviyesini yükseltmek içinde çaba sarf ettiler.”

Ö38: “Öncelikle müthiş bir çalışma ortamı doğdu. Harika bir yardımlaşma ve grup çalışması oldu. Bilgiyi öğrenmek daha kolaylaştı çünkü çalışmak gerekliydi bireysel başarı grubun başarısıydı. Sorumluluk alma güdüsü gelişti, hem de büyük oranda.”

Ö32: “En önemli yanı bilgilerin kalıcı olması bir süre geçtikten sonra konular unutulmuyor.”

Öğretmen adaylarının ifadeleri okuma-yazma-sunma tekniğinin özellikle bilginin anlaşılması ve kalıcılığı olmasına ve sosyalleşmeye çok katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Öğretmen adayları yöntemin daha iyi hale gelmesi için önerilerde de bulunmuşlardır. Aşağıda öneriler hakkında görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö46: “Daha verimli olabilmesi için sınıf ortamının iyi olması ve öğrencilerin işini ciddiye alarak yapmaları gerekir.”

Ö49: “Uygulamanın sürekli hale getirilmesi gerektiğini düşünüyorum.”

Ö38: “Daha iyi hale gelebilmesi için daha fazla zaman ayrılabilir çünkü çok kısıtlıydı zaman.”

Öğretmen adaylarının, fiziksel mekânın iyileştirilmesi ve çalışma süresinin artırılması yönündeki önerileri aşağıda ifade edeceğimiz teknik hakkındaki olumsuz ifadeleri ile paralellik göstermektedir. Aşağıda teknik hakkında olumsuz yönde görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö1: “Tekniğin uygulandığı sınıf yetersiz kalmaktadır.”

Ö27: “Biraz daha fazla zamanımızın olması bizim başarımızı olumlu yönde etkileye bilirdi.”

Tablo 2’deki frekanslar ve öğretmen adaylarının ifadeleri dikkate alındığında teknik hakkında olumsuz olarak nitelenen durumların büyük oranda teknikten değil fiziksel imkanlardan kaynaklandığını ifade edebiliriz. Öğretmen adayları göreve başladıklarında bu tekniği kullanıp kullanmayacakları sorulmuştur. Aşağıda konu hakkında görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö9: “Evet kullanırım çünkü grup olgusunu, birlik duygusunu kazandırmada geliştirmede iyi bir yöntem. Ayrıca öğrenilen bilginin daha kalıcı olmasında yardımcı bir yöntem.”

Ö3: “Kullanırım çünkü etkili bir öğrenme tekniği. Ayrıca bu şekilde öğrencilerin kendi akranlarıyla bir grup oluşturup onlarla kaynaşır. Bu şekilde akran öğreticiliğinin de kullanılmasını sağlarım.”

Ö7: “Kesinlikle kullanırım çünkü; devamlı bir çalışma içerisinde tutuluyor öğrenci ve her hafta konular tekrar tekrar gözden geçiriliyor. Akılcı bir yöntem.”

Ö31: “Kullanırım çünkü; bütün öğrenciler konuları belki de benim öğreteceğim kadar iyi anlıyorlar ayrıca sorumluluk bilinçleri erken yaşta gelişir.”

Tablo 2 deki frekanslara bakıldığında öğretmen adaylarının yüzde yüze yakınının bu tekniği etkili ve kalıcı öğrenmeyi sağladığı, grup ruhu oluşturduğu için kullanacaklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğretmen adayları uygulama esnasında karşılaştıkları bir takım sorunları da dile getirmişlerdir. Aşağıda konu hakkında görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö55: “Grup arkadaşlarımızla toplanıp çalışmamız gerektiği zaman arkadaşların gelmemesi...”

Ö37: “Sınıf ortamı hiç iyi değildi, sınıflar çalışmak için dizayn edilmemiş”

Ö13: “Zaman kısıtlığından olsa gerek pek ciddi uygulaması kolay olmadı. sınıf kalabalık olduğundan sesten pek okuduğumuzu anlamadık.”

Öğretmen adaylarının ifadeleri karşılaşılan sorunların fiziki alt yapı ve program kaynaklı olduğunu göstermektedir. Bu aynı zamanda derslerde aktif yöntem ve teknikleri kullanabilmenin uygun fiziki şartlara bağlı olduğu gerçeğine ışık tutmaktadır. Bireysel gelişim ve sosyalleşmenin önemli olduğu günümüz eğitim yaklaşımı çerçevesinde tekniğin bireysel ve sosyal gelişim için bir katkısının olup olmadığı sorusu öğrencilere yöneltilmiştir. Aşağıda konu hakkında görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö31: “Tahtaya çıkıp anlattığımız için heyecan, utanç gibi duygularda azalma oluyor. Grupla birlikte çıktığımız için kız erkek insanlarla diyaloga giriyoruz bu da sosyalleşmeye katkıda bulunuyor. Kendimiz araştırıp çalıştığımız için emeğin değerini anlıyoruz.”

Ö5: “İlk başta bireyin bilgi dağarcığının gelişmesine yardımcı oldu ve bilmediği konular hakkında bilgi edinmesine yardımcı oldu. Sınıfta hiç

konuşmadığı, doğru dürüst tanımadığı arkadaşların kaynaşmasına sebep oldu. ön yargularla bildiğimiz kişiler hakkında ön yargılarımızı yıktı.”

Ö12: “ Benim açımdan toplum karşısında konuşma heyecanını yenme gibi durumlar için faydalı olduğunu düşünüyorum. Ayrıca sosyalleşme açısından da yararlı....konuşmadığımız tanımadığımız arkadaşlarla yan yana gelip kimi zaman ön yargılarımızın bile ortandan kalktığınızı düşünüyorum.”

Ö1: “Birey bu teknikle çalışmayı ve grup halinde bir çalışmaya katılmayı öğrendi. insana, sadece kendisi için yaşamaması gerektiğini hatırlattı. Bu yöntemin uygulandığı toplumlarda her yönüyle daha bilimsel, eleştirel ve araştırmacı beyinlerin yetişeceği ve gelişiminde bu oranda gerçikleşeceğini düşünüyorum.”

Ö38: “Yatmaya alışmış öğrenciye biraz hareket kazandıran ayrıca sorumlu olmaya iten bir çalışma.sınıf içinde kendini yalnız hisseden öğrenci grup içinde katılarak bu yalnızlığını gideriyor. Ayrıca kendine olan özgüveni de artarak sosyal ortamda daha da rahat hareket edebiliyor.”

Ö7: “Daha çok araştırma yapma daha çok etkili olma yönünde gelişiyor. Şahsen kendimi bu sayede çok geliştirdim. Hakim olma duygum, bir şeyleri yapabilme yetisi olduğunu öğrendim.”

Öğretmen adaylarının ifadeleri bu tekniğin öğrencilerde aktif katılım, özgüven duygusu kazanma ve önyargıları yenme gibi katkılar sağladığını ortaya koymaktadır.

Tablo 3. Grup Araştırması Tekniği Hakkında Öğrenci Görüşleri (n=50)

S.1 Teknik hakkında olumlu görüşler		
İfadeler	f	%
Arkadaşlarımla olan iletişimimi geliştirdi	23	20
Konuları daha iyi öğrenmemi sağladı	20	18
Beni araştırmaya yönlendirdi	16	14
Grup ruhunun oluşumuna katkı sağladı	14	13
Ders çalışmamı sağladı	10	9
Bilgilerimin kalıcılığını sağladı	10	9
Özgüvenim arttı	9	8
Grup arkadaşlarımla sorumluluk duygusu gelişti ve arkadaşlarımdan çok şey öğrenmemi sağladı	8	7
Motivasyonum arttı	2	2

S.2 Teknik hakkında sınırlı görüşler

İfadeler	f	%
Grup üyelerinin sorumluluklarını yerine getirmemesi	17	37
İş yükü fazla	8	18
Grupların heterojen olması	6	14
Grup değerlendirilmesi tam yapılmıyor	5	11
Not kaygısı	4	9
Süre yetmiyor	3	7
Öğretim elemanı pasif kalıyor	2	4
Tekniğin daha iyi hale gelmesi için öğrenci önerileri	f	%
Öğrencilerde sorumluluk duygusu geliştirilmeli	18	12
Derslerde sürekli hale getirilmeli	6	4
Not kaygısı olmamalı	3	2

S.3 Göreve başladığınızda bu tekniği kullanır mısınız? Neden?

Evet (ifadeler)	f	%
Kalıcı öğrenme sağlamaktadır	17	38
Öğrencilerin derse aktif olarak katılımını sağlamaktadır	10	23
Sosyalleşmeye katkı sağlar	5	12
Sorumluluk bilincinin gelişimine katkı sağlar	3	7
Grup ruhunun oluşumuna katkı sağlar	3	7
Verimli çalışmayı sağlar	3	7
Öğrenmeyi kolaylaştırır	2	4
Öğrencinin özgüven duygusunu geliştirir	1	2
Hayır (ifadeler)	f	%
Teknik amaca ulaşmada yetersizdir	2	4
Sunuş yoluyla öğretim daha etkili olacaktır.	2	4
Tekniğin uygulanmasının sıkıcı olması	2	4
Öğrencilerin özelliklerini bilememe	1	2
Heterojen grupların oluşturulması öğrenmeyi olumsuz etkiler	1	2
İş yükünün fazla olması	1	2
Kararsızım	1	2

S.4 Grup araştırması tekniği ile yaptığımız derste karşılaştığınız sorunlar var mıdır? Varsa bu sorunların giderilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

Evet (ifadeler)	f	%
Grup üyelerinin sorumluluklarını yerine getirmemeleri	1	26
Hayır, bir sorunla karşılaşmadım	3	20
Heyecan	1	14
Grup ruhunun oluşmaması	0	12
Grup değerlendirilmesindeki sorunlar	7	8
Kaynak sorunları	6	8
Tekniğe yabancılık	4	4
Mekânsal sorunlar	4	4
Not kaygısı	2	4
	2	
	2	
Öneriler (ifadeler)	f	%
Uygulama öncesi bilgilendirilme yapılmalı	3	6
Gruplar homojen oluşturulmalı	3	6

S.5 Grup araştırması tekniğini bireysel gelişim ve sosyalleşme açısından etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bireysel açıdan İfadeler	f	%
Özgüvenimi arttırdı	2	28
Arkadaşlarımla iletişimi arttırdı	0	23
Grup ruhu oluşturmamızda yardımcı oldu	1	17
Paylaşmayı geliştirdi	6	7
Arkadaşlarımla aramdaki uyumumu arttırdı	1	6
Grupta sorumluluk almayı öğrendim	2	6
Araştırmaya yönlendirdi	5	4
Kalıcı öğrenmemi sağladı	4	3
	4	
	3	
	2	
Sosyal açıdan ifadeler	%	
Sosyalleşmeye katkı sağladı	f 6	
	4	

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adayları büyük çoğunlukla grup araştırması tekniğini olumlu bulmaktadırlar. Öğretmen adaylarının çok az bir kısmı tekniği kullanmayacaklarını ifade etmişlerdir. Karşılaşılan sorunlar açısından bakıldığında sorumsuzluk ve heyecan öğrencilerin karşılaştıkları en önemli sorunlar olarak ön plana çıkmaktadır. Aşağıda teknik hakkında görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö48: “*Bana hakikaten programlı, planlı ve daha önemlisi araştırma yaparak öğrenmeyi kolaylaştırıp anlamlandırdı. Benim için gerçekten üniversite "işte budur" dedirtti. Çünkü böyle uygulamalı çalışmalar insan zihninde daha çok yer edinip bilgilerin unutulmamasını sağlıyor.*”

Ö34: “*Konunun uzun vadede daha iyi öğrenilmesini sağladı. Toplumsal etkileşimi sağladı.... Grup içinde sorumluluk geliştirmede yardımcı oldu. Bilgilerin kalıcılığını sağladı.*”

Ö1: “*Öğrenciler Bu uygulama yapılmadan önce derste işlendiği kadar bilgi ve birikim sahibi olabiliyordu. Bu uygulamayla birlikte öğrenci birçok kitaptan, internetten vs. anlatılacak konularla ilgili araştırma yaparak bilgisini artırdı. Bir diğer olumlu yön arkadaşlarıyla olan bağı daha fazla güçlendi. Birlikte ders çalışma, birliktelik ön plana çıktı.*”

Ö17: “*Daha fazla bilgi edinebilme şansına sahip oluyoruz. Hazıra konma yok. Öğrenci bilgiyi en ince ayrıntısına kadar öğreniyor. Derste öğrencinin aktif olması kalıcı öğrenmeyi sağlıyor. Öğrenci üniversiteli olduğunun farkına varıyor.*”

Ö24: “*Kişiyi motive etmesi. Bilgi paylaşımı en sevdiğim yanı. Eksik olunan konuların giderilmesi. Arkadaşlarını tanıma amacına varması*”

Ö6: “*Sürekli ders çalışma sağladığı için iyi bir uygulamadır. Sürekli yeni bilgiler öğreniriz ve yanlış bildiğimiz şeyleri de düzeltme imkanı buluruz. ...insanlarla olan ilişkilerimizde kendimizi daha iyi ifade ederiz.*”

Öğretmen adaylarının ifadeleri grup araştırması tekniğinin özellikle etkileşim, konuların daha iyi öğrenilmesi, araştırmaya yönlendirme ve özgüven duygusunun gelişmesine katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Öğretmen adayları tekniğin daha iyi hale gelmesi için önerilerde de bulunmuşlardır. Aşağıda öğretmen adaylarının konu ile ilgili sunmuş oldukları önerilere doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö6: “*Daha iyi hale gelebilmesi için en az bir ders için grup araştırması tekniği uygulaması zorunlu hale getirilebilir. bu sayede öğrenci zamanla bu çalışmanın faydasını görür.*”

Ö18: “*...daha fazla zaman gerekiyor gibi.*”

Ö24: “*Daha iyi olması için gruptakilerin sorumluluklarını tam olarak yapması.*”

Öğretmen adaylarının, sorumluluk duygusu ve çalışma süresinin artırılması yönündeki önerileri aşağıda ifade edeceğimiz teknik hakkındaki

olumsuz ifadeleri ile tutarlılık göstermektedir. Aşağıda teknik hakkında olumsuz yönde görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö34: “Süre çok kısa. Ortam çalışmaya uygun değil. Grup üyelerinin tümü aynı derecede önem ve hassasiyete sahip değil.”

Ö35: “Daha etkili bir hale gelebilmesi için grup üyelerinin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeleri gerekmektedir.”

Ö28: “Alışık olmadığımız bir sistem olduğu için zorlandık.”

Öğretmen adayları göreve başladıklarında bu tekniği kullanıp kullanmayacakları sorularak ilk soru ile tutarlılık içinde olup olmadıklarını tespit amaçlanmıştır. Aşağıda konu hakkında görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö35: “Kullanırım çünkü öğrenciyi aktif kılmayı gerektiren bir çalışma olup öğrenmeyi daha kalıcı şekilde sağlamaktadır.”

Ö2: “Göreve başladığım zaman bu tekniği uygulamam çünkü sınıf içerisinde bireylerin kendi arkadaşlarını iyi tanımlarını, birbirlerine karşı sorumluluk duygusunu geliştirmelerini sağlar. Bir takım ruhu kazandırmak için ve yaşayarak ve araştırarak öğrenmenin daha faydalı ve kalıcılığı olacağından dolayı.”

Ö1: “Evet ben jigsawı kullanırım; çünkü bu yöntemle öğrencilerin bir noktada kendilerine güveni artacak, sorumluluklarını yerine getirmeyi öğrenecekler ve bana göre en etkili yöntemlerden biri olan grup çalışması ile birlikte daha verimli bilgiler elde edecek. Edindikleri bilgiler daha kalıcı olacak, grup olarak çalışarak sosyalleşecekler ve araştırmacı yönleri gelişecek.”

Ö4: “Hayır kullanmam. Öğrenciyi ezberle yönlendiriyor. Öğretmenin anlatması daha verimli oluyor.”

Öğretmen adaylarının % 90’ı bu tekniği, sosyalleşmeye, derse aktif katılıma, özgüven artırımına ve bilgilerin kalıcılığına katkı sağlayacağı için kullanacaklarını ifade etmektedirler. Bu ifadeler ilk soruya verdikleri cevaplar ile tutarlıdır. Bununla birlikte öğretmen adayları uygulama esnasında karşılaştıkları bir takım sorunları da dile getirmişlerdir. Aşağıda konu hakkında görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö46: “Grup üyelerinin üzerine düşen her görevi yerine getirmemeleri. Grup içinde biz bilincinin olmaması.”

Ö11: “Bazen grup toplantılarında tüm kişilerin bulunmaması sonucu problemler oluşabiliyordu.”

Ö16: “Sınıfın küçük olmasından dolayı çok gürültü oluyordu.”

Ö2: “Heyecandan konunun unutulması. Daha önceden hiç bir tecrübesi olmadığından dolayı kendi kendisine stres yaratması vb.

Tekniğin uygulaması esnasında sorumsuzluk, uyumsuzluk, zaman ve mekan darlığı öne çıkan sorunlar olarak ifade edilmiştir. Her toplum yeni neslin bireysel ve sosyal yönden de gelişmesini arzu etmektedir. Bu bağlamda öğretmen adaylarından yöntemin bireysel ve sosyal açıdan kazanımlar sağlayıp sağlamadığı yönünde görüşleri istenmiştir. Aşağıda konu hakkında görüş bildiren bazı öğretmen adaylarının ifadelerine doğrudan bir şekilde yer verilmiştir.

Ö32: “Dediğim gibi öncelikle bir öğretmen adayı olarak bir staj görevi gördü. Öğretmen olduğum zaman bir rahatlık olacaktır.”

Ö8: “Özgüven eksikliği, topluluğa karşı hitap yeteneği, sosyalleşme açısından zorluk çeken insanlar bu tür teknikler sayesinde bir nebze de olsa belli başlı safaları atlatıp kendilerini geliştirmesi için olumlu bir program niteliği sağlayabiliriz.”

Ö10: “2 senedir aynı sınıfta olduğumuz halde ismini bile bilmediğimiz arkadaşlarımızı tanımamıza sebep oldu.”

Ö23: “Kişide özgüven oluşturması diyebilirim. Toplum, grup içerisinde rol alma, söz sahibi olabilme yönünden de etkileri var.”

Ö47: “Bu teknikle öğrencilerin grup içi çalışmasını teşvik etmiştir. Bu öğrencilerin öğretmenlik mesleğini daha iyi tanınması ve hazırlanmasına neden oluyordu. Yıllardır sıradan hoca gelir anlatırdı bizde dinlerdik ama tahtaya çıktığımızda bambaşka giriyordu. ve sorumluluk üstlenme fırsatı veriyordu.”

Ö26: “Araştırma ruhumuzu yükseltti.”

Ö1: “Bireyde kendine güven, başarıma hırsı, araştırma tutkusu, en iyisini yapma arzusu ve sorumluluk kazandırıyor.”

Öğretmen adaylarının ifadeleri de tekniğin özgüven ve araştırma ruhu gibi bireysel faydaları yanı sıra sosyalleşme sürecine de önemli derecede katkı yaptığını göstermektedir. Bununla birlikte yapılan etkinlik öğretmen adayları için iyi bir mesleki deneyim sağlamaktadır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Son yıllarda pek çok eğitimci tarafından üzerinde önemle durulan işbirlikli öğrenme etkinlikleri hem geleneksel öğretim yöntemlerine hem de bireysel öğretim yöntemlerine alternatif bir seçenek olarak ortaya çıkmıştır (Davidson, 1990). Bu model, sınıf ortamında öğrencilerin küçük kümeler şeklinde ve ortak bir amaç doğrultusunda hareket ederek akademik bir konuda birbirlerinin öğrenmelerine yardımcı oldukları ve genelde küme başarısının değişik şekillerde ödüllendirildiği bir öğrenme yaklaşımıdır (Gömleksiz, 2001; Baykara, 2000). Eğitim sahasında kullanılan işbirlikli öğrenme modelinin öğrenme sürecinde birçok faydasından söz edilebilir (Şimşek-Şimşek vd., 2006). Özellikle sosyal bilgiler eğitimi söz konusu olduğunda eğitimden beklenen sadece öğrencilerin akademik başarılarının artırılması değil, bunun yanı sıra onların sosyal ve psikolojik bakımdan da kendilerini geliştirmeleridir.

Yapılan araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının, işbirlikli öğrenme modellerinden olan jigsaw, grup araştırması ve okuma-yazma-sunma teknikleri hakkındaki görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre sosyal bilgiler öğretmen adayları, işbirlikli öğrenme tekniklerinin hem akademik başarılarını artırdığını hem de sosyal ve psikolojik açıdan kendilerine büyük oranda katkı sağladığını ifade etmektedirler. Bunun yanı sıra araştırma grubunu oluşturan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu göreve başlamaları durumunda bu teknikleri derslerinde sıklıkla kullanacaklarını ifade etmiştir. İlgili alanyazında yapılan bazı araştırmalar da elde edilen bu sonucu destekler niteliktedir (Liang, 2002; Karaca, 2005; Özgiresun, 2005; Morgan, 2011; Aydın-Alakuş, 2009; Yeşilyurt, 2009; Kocabaş-Uysal, 2006; Özer, 2005; Sönmez, 2005; Saban, 2004; Sezer-Tokcan, 2003; Mercin, 2009; Hevedanlı-Akbaýın, 2006; Kale, 2007; Ünlü, 2008; Aziz-Hossain, 2010; Koçak-Akın, 2008).

Yapılan araştırmada elde edilen diğer bir sonuç sosyal bilgiler öğretmen adaylarının, işbirlikli öğrenme teknikleri hakkında genel anlamda olumlu görüşlere sahip olduklarını ortaya koymaktadır. Fakat mevcut ders süresinin etkinlikler için yeterli olmamasını, bireylerdeki tecrübe eksikliğini ve grup üyelerinin üzerlerine düşen sorumlulukları yeteri kadar yerine getirmemesini de etkinliklerin başarılı sonuç vermesini engelleyen durumlar olarak ifade etmişlerdir. Elde edilen bu sonucu destekler nitelikte bazı araştırmalara da rastlanılmaktadır. Gümüş-Buluç (2007) tarafından yapılan çalışmada işbirlikli öğrenme tekniklerinin uygulanması aşamasında bireylerin süreç hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları durumunda belli başlı sorunların yaşandığını ve etkinliklerin uygulanması için mevcut ders süresinin de az olduğu sonucunu ortaya koymuştur. Johnson-Johnson (1990) tarafından yapılan çalışmada ise işbirlikli öğrenme tekniklerinin başarılı sonuçlar verebilmesi için bireylerin süreç içerisinde üzerlerine düşen sorumlulukları eksiksiz bir şekilde yerine getirilmeleri gerektiği tespit edilmiştir. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının meslek hayatlarında kullanmaları gereken aktif metotları üniversite eğitimleri sırasında uygulamalı bir şekilde almaları ve bu teknikler hakkında bilgilendirilmeleri son derece faydalı sonuçları beraberinde getireceği düşünülmektedir. Doymuş-Koç (2012), Taçman-Menteş (2010), Gümüş-Buluç (2007) ve Yeşilyurt (2009) yapmış oldukları çalışmada öğretmen yetiştiren fakültelerin bu tür teknikleri uygulamalı bir şekilde ve model hakkındaki gerekli bilgilerin kısa seminerler şeklinde verilmesi gerektiği sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmada öne çıkan diğer önemli bir husus ise okullardaki fiziksel yapının yapılandırmacı yaklaşıma göre değil de davranışçı yaklaşıma göre düzenlenmiş olmasıdır. Öğretmen adaylarının olumsuz olarak değerlendirdikleri fiziksel mekan sıkıntısının nedeninin bu olduğu düşünülmektedir. Bundan dolayı sınıfların aktif metotların uygulanabildiği şekillerde düzenlenmesi gerekmektedir. Doymuş-Koç (2012) tarafından

yapılan çalışmada işbirlikli öğrenmede öğrencilerin ders sürecine daha aktif bir şekilde katılmalarını sağlamak için uygun bir sınıf ortamının sağlanması gerektiği tespit edilmiştir. Yıldız (1999) ise sınıf ortamı ile çalışma alanının çocukları olumlu yönde etkileyecek şekilde düzenlenmesi gerektiği sonucunu ortaya koymuştur.

Çalışmadan elde edilen görüşler değerlendirildiğinde katılımcıların jigsaw, grup araştırması ve okuma-yazma-sunma tekniklerinin özellikle öğretmen yetiştirme sürecinde etkili olduğu görüşünü paylaştıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Öncelikle bu ve benzeri öğretim modellerinin öğretimin tüm kademelerinde yaygınlaştırılması gerekmektedir. Şayet öğrenciler eğitim hayatları süresince aktif metotlar ile çalışırsa sorumluluk alma, grupla çalışma ve metotlara yakınlık gibi birçok kazanımı elde edeceklerdir.

KAYNAKÇA

AYDIN, S. & ALAKUŞ, A. O. (2009). “İşbirlikli Öğrenmeyle Görsel Sanatlar Dersini İşlemenin Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenilenlerin Kalıcılığına Etkisi”, *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 63-77.

AZİZ, Z. & HOSSAIN, A. (2010). “A Comparison of Cooperative Learning and Conventional Teaching on Students’ Achievement in Secondary Mathematics”, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 9, 53-62.

BAYKARA, K. (2000). “İşbirliğine Dayalı Öğrenme Teknikleri ve Denetim Odakları Üzerine Bir Çalışma”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 201-210.

DAVIDSON, N. (1990). *Introduction From Cooperative Learning in Mathematics*, New York: Addison-Wesley.

DELEN, H. (1998). *Temel eğitim beşinci sınıf sosyal bilgiler dersinde kubaşık öğrenme yönteminin akademik başarıya etkisi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

DOYMUŞ, K. & KOÇ, Y. (2012). “Fen Ve Teknoloji Öğretmenlerinin İşbirlikli Öğrenme Modelini Sınıftaki Uygulaması”, *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 174-183.

FUNG, Y. Y. H. (2004). “Collaborative Online Learning: Interaction Patterns And Limiting Factors, Open Learning”, *The Journal of Open and Distance Learning*, 19(2), 135-149.

GLÉSNE, C. (2013). *Nitel Araştırmaya Giriş*. (A. Ersoy ve P. Yalçinoğlu, Çev. Ed.), Anı Yayıncılık: Ankara.

GÖMLEKSİZ, M. (2001). *Kubaşık öğrenme. Öğrenmenin oluşumu. Modül 1*. Ankara: MEB. Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı.

GÖMLEKSİZ, M. (1993). *Kubaşık öğrenme yöntemi ile geleneksel yöntemin demokratik tutumlar ve erişime etkisi*, Yayınlanmamış doktora tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

HEVEDANLI, M. & AKBAYIN, H. (2006). “Biyoloji Öğretiminde İşbirlikli Öğrenme Yönteminin Başarı, Hatırda Tutma ve Derse Yönelik Tutum Üzerindeki Etkileri”, *D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6. 21-31.

JOHNSON, D. W. & JOHNSON, R.T. (1990). Cooperative Learning and Achievement, *Cooperative Learning, Theory and Research*, Ed. Shlomo Sharan, Praeger, USA, p.23-37.

JOHNSON, D. W., JOHNSON, R. T. & MARUYAMA, G. (1983). “Interdependence and interpersonal attraction among heterogeneous and homogeneous individuals: A theoretical formulation and a meta-analysis of research”, *Review of Educational Research*, 53, 5-54.

JOHNSON, D.W. & JOHNSON, R.T. (1992). *Approaches To Implementing Cooperative Learning In The Social Studies Classroom, Cooperative Learning In The Social Studies Classroom: An Invitation Social Study*, R.J., Stahl and R.L., Vansicle (Eds). Washington National Council for the social studies. Bulletin No: 87, 44-51.

KALE, N. (2007). *Drama temelli öğrenme ile işbirlikli öğrenmenin yedinci sınıf öğrencilerinin geometri başarıları, geometriye yönelik tutumları ve van hiele geometrik düşünme düzeylerine göre karşılaştırılması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

KARACA, Ş. (2005). *İşbirlikli öğrenme yöntemi ile geleneksel öğretim yaklaşımının lise 1. sınıf öğrencilerinin maddenin sınıflandırılması konusunu anlamalarında ve akademik başarılarına etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

KOCABAŞ, A. & UYSAL, G. (2006). İlköğretimde İşbirlikli Öğrenmenin Müzik Öğretiminde Sınıf Atmosferi ve Şarkı Söyleme Becerileri Üzerindeki Etkisi, *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi*, 26-28 Nisan 2006, Denizli.

KOÇAK, R. & AKIN, U. (2008). “Kubaşık Öğrenme Yönteminin Üniversite Öğrencilerinin Matematik Başarılarına ve Bazı Sosyal Özelliklerine Etkisi”, *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 7 (13).

LIANG, T. (2002). *Implementing Cooperative Learning In EFL Teaching: Process and Effects*. A Thesis for the Degree of Doctor of Philosophy, National Taiwan Normal University. Retrieved 14.08.2011 from http://www.asian-efl-journal.com/Thesis_Liang_Tsailing.pdf

MALOOF, J.E. & WHITE, V. K. B. (2005). “Team Study Training In The College Biology Laboratory”, *Journal of Biological Education*, 39(3), 120-124.

MERCİN, L. (2009). “Resim Dersinin İşbirlikli Öğrenme Yöntemi İle Uygulanmasına Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, *Milli Eğitim*, 181, 302-317.

MORGAN, B. M. (2011). Cooperative learning: Teacher use and integration. Unpublished manuscript. Retrieved 21.08.2011 from <http://www.nationalforum.com/Electronic%20Journal%20Volumes/Morgan.pdf>

OKUR-AKÇAY, N. & DOYMUŞ, K. (2012). “The effects of group investigation and cooperative learning techniques applied in teaching force and motion subjects on students’ academic achievements”, *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 2(1), 109-123.

ÖZER, M. A. (2005). “Etkin Öğrenmede Yeni Arayışlar İşbirliğine Dayalı Öğrenme ve Buluş Yoluyla Öğrenme”, *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, (35), 105-131.

ÖZGİRESUN, A. (2005). *İşbirliğine dayalı öğrenmenin ikinci kademe fen bilgisi dersindeki öğrencilerin başarılarına, sosyal etkileşimlerine ve derse karşı tutumlarına etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

POLLOWAY, E. A., PATTON, J. R. & SERNA, S. (2001). *Strategies for teaching learners with special needs*. 7th Edition. Englewood Cliffs, NJ: Merrill Prentice Hall.

SABAN, A. (2004). *Öğrenme Öğretme Süreci Yeni Teori ve Yaklaşımlar*, Ankara: Nobel Yayınları.

SEZER, A. & TOKCAN, H. (2003). „İş Birliğine Dayalı Öğrenmenin Coğrafya Dersinde Akademik Başarı Üzerine Etkisi”, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(3), 227–242.

SHARAN, S. (1980). “Cooperative Learning In Small Groups: Recent Methods And Effects On Achievement, Attitudes And Ethnic Relations”, *Review of Educational Research*, 50(2), 241-271.

SLAVİN, R. E. (1989). *Cooperative learning and student achievement*, hi R. E. Slavin (Ed.), *School and Classroom Organisation*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

SLAVİN, R. E., CHAMBERLAIN, A. & HURLEY, E. A. (2001). Cooperative Learning in the Social Studies: Balancing the Social and the Studies, in *Cooperative Learning in the Social Studies Classroom: An Introduction*. (eds Stahl, Robert J. & Van Sickle, Ronald L., Tempe Arizona: National Council for the Social Studies Bulletin).

SÖNMEZ, S. (2005). *İşbirliğine dayalı öğrenme yöntemi, birleştirme tekniği ile bilgisayar okur-yazarlığı öğretiminin akademik başarıya ve kalıcılığa etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

SUDZINA, M. (1993). Dealing with diversity in the classroom: A case study approach. A paper presented at the annual meeting of the Association of Teacher Educators, Los Angeles. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 354 233).

ŞİMŞEK, U. (2012). “The effects of reading-writing-presentation and group investigation methods on students’ academic achievements in citizenship lessons”, *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 2(2), 189–201.

ŞİMŞEK, U., ŞİMŞEK, Ü. & DOYMUŞ, K. (2006). “İşbirlikçi öğrenme yöntemi üzerine derleme çalışması III: işbirlikçi öğrenme yönteminin eğitim ortamındaki faydaları”, *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 414-430.

ŞİMŞEK, Ü. (2007). *Çözümler ve kimyasal denge konularında uygulanan jigsaw ve birlikte öğrenme tekniklerinin öğrencilerin maddenin taneciklik yapıda öğrenmeleri ve akademik başarıları üzerine etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

ŞİMŞEK, Ü., DOYMUŞ, K. & KARAÇÖP, A. (2008). “Çözümler Ünitesinde Uygulanan Grup Araştırması Tekniğinin Öğrencilerin Maddenin Tanecikli Yapıda Anlamalarına Ve Akademik Başarılarına Etkisi”, *Bayburt Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (1-2), 87-99.

TAÇMAN, M., & MENTEŞ, R. (2010). “A Qualitative Research on Teacher’s in The TRNC Towards The Situation on Learning The Usage of Student Centred Education”, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 9, 2062-2068.

ÜNLÜ, M. (2008). *İşbirlikli öğrenme yönteminin 8. sınıf öğrencilerinin matematik dersi “permütasyon ve olasılık” konusunda akademik başarı ve kalıcılık düzeylerine etkisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

WATSON, S. B. (1992). The Essential Elements Of Cooperative Learning, *The American Biology Teacher*, 54(2), 84-86.

YEŞİLYURT, E. (2009). İşbirliğine Dayalı Öğrenmenin Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkisine İlişkin Öğrenci Görüşleri, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2): 161-178.

YILDIRIM, A. & ŞİMŞEK, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık: Ankara.

YILDIZ, V. (1999). “İşbirlikli Öğrenme ile Geleneksel Öğrenme Grupları Arasındaki Farklar”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(17): 155-163.

EKLER

Ek-1

Jigsaw tekniği hakkında yapılandırılmış açık uçlu sorular

S.1 Jigsaw tekniği hakkında olumlu görüşleriniz nelerdir?

S.2 Jigsaw tekniği hakkında sınırlı olan görüşleriniz nelerdir?

S.3 Göreve başladığınızda Jigsaw tekniğini kullanır mısınız? Neden?

S.4 Jigsaw tekniği ile yaptığımız derste karşılaştığımız sorunlar var mıdır? Varsa bu sorunların giderilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

S.5 Jigsaw tekniğinin bireysel gelişim ve sosyalleşme açısından etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ek-2

Okuma-Yazma-Sunma tekniği hakkında yapılandırılmış açık uçlu sorular

S.1 Okuma-Yazma-Sunma tekniği hakkında olumlu görüşleriniz nelerdir?

S.2 Okuma-Yazma-Sunma tekniği hakkında sınırlı olan görüşleriniz nelerdir?

S.3 Göreve başladığınızda Okuma-Yazma-Sunma tekniğini kullanır mısınız? Neden?

S.4 Okuma-yazma-sunma tekniği ile yaptığımız derste karşılaştığımız sorunlar var mıdır? Varsa bu sorunların giderilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

S.5 Okuma-yazma-sunma tekniğinin bireysel gelişim ve sosyalleşme açısından etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ek-3

Grup Araştırması tekniği hakkında yapılandırılmış açık uçlu sorular

S.1 Grup Araştırması tekniği hakkında olumlu görüşleriniz nelerdir?

S.2 Grup Araştırması tekniği hakkında sınırlı olan görüşleriniz nelerdir?

S.3 Göreve başladığınızda Grup Araştırması tekniğini kullanır mısınız? Neden?

S.4 Grup Araştırması tekniği ile yaptığımız derste karşılaştığımız sorunlar var mıdır? Varsa bu sorunların giderilebilmesi için önerileriniz nelerdir?

S.5 Grup Araştırması tekniğinin bireysel gelişim ve sosyalleşme açısından etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

